

Z OBSAHU	Nádvorní pohanů aneb Církev uprostřed nevěřících	04
	O vlídném, mírně kritickém jazyce	05
	Svatý Josef, ochránce nenarozených	11
	Pouť do Říma na beatifikaci Jana Pavla II.	13

TRADICE OTCŮ

Z kázání svatého papeže Lva Velikého (†461)

Pravý ctitel utrpení Páně at' hledí na ukřižovaného Ježíše očima svého srdce tak, že ztotožní své tělo s Kristovým.

Celá země at' se chvěje při popravě svého Vykupitele, at' pukají skály nevěřících srdcí a ti, na kterých ležela tíha hrobu smrtelnosti, at' vyskočí, když kámen, který jim stál v cestě, byl odvalen. At' se už také objeví ve svatém městě, to jest v Boží církvi, znamení budoucího vzkříšení, a co se má jednou stát s naším tělem, at' se nyní stane s naším srdcem.

Nikomu ze slabých není odepřeno vítězství kříže a není nikdo, komu by nepomohla Kristova modlitba. Vždyť pomohla i mnoha těm, kteří proti němu soptili. Tím spíše pomůže těm, kdo se k němu obracejí.

Byla odstraněna nevědomost, zmírněna nesnadnost a Kristova svatá krev uhasila onen ohnivý meč, který uzavíral krajinu života. Temnota dávné noci ustoupila pravému světlu.

Křesťanský lid je zván k bohatství ráje a všem, kteří se znovu narodili, se otevřel návrat do ztracené vlasti, jen když si člověk sám nezavře cestu, kterou si svou vírou mohl otevřít i zločinec.

At' nás záležitosti tohoto života ani příliš nesužují, ani nenaplnují pýchou, aby nám nebránily následovat celým srdcem příklad našeho Vykupitele. Vždyť nekonal ani nesnášel nic, co by nebylo pro naši spásu, aby tak síla, která byla v hlavě, byla i v těle. [...]

A tak i my, jestliže jdeme cestou jeho přikázání a nestydíme se přiznat to, co v tělesné slabosti brání naší spásě, budeme povýšeni k účasti na jeho slávě. Neboť se zjevně vyplní to, co prohlásil: *Ke každému, kdo se ke mně přizná před lidmi, i já se přiznám před svým Otcem v nebi.*

Foto: conoerbenajesucristo.wordpress.com

Jan Pavel II. nám přichází pomoci z nebe

Nezapomenu na předávání vánočního stromu z České republiky na prahu Velikého jubilea 2000 při audienci v Římě, kdy si Jan Pavel II. přečetl na klopě jedné z našich poutnic „Hradec Králové“. A pěknou češtinou opakoval: „Hradec Králové, tam já mám svého milého Karla Otčenáška!“

A o několik dní později pak při požehnání *Urbi et Orbi* uslyšel náš hlas ze svatopetrského náměstí: „MÁME TĚ RÁDI“ a odpověděl nám přímo: „JÁ VÁS MÁM TAKÉ RÁDI!“

V roce 1990 přijíždí na posvátný Velehrad, začíná doba svobody; o pět let později se nám všem jistě vrylo milé pozdravení „Otče, Svatý Kopeček plný je

tvých oveček“. Je opět v České republice! A za mladými se vrací k miléniu svatého Vojtěcha ke katedrále Svatého Ducha v Hradci Králové v roce 1997 a žehná Nové Adalbertinum a svému příteli, biskupovi Karlu Otčenáškovvi, řekne: „Máš to tady hezké, Karle!“

S našimi poutníky přijíždíme na tři národní poutě do Říma. V roce 1989 na svatořečení svatě Anežky, pak v roce 1996 a nakonec na pouť Velikého jubilea 2000.

Tak velká blízkost prvního slovanického papeže z nedalekých Vadovic či Krakova v Polsku, tak silná pouta k naší zemi, tak veliká charisma...

Dokončení na str. 2. dole

Foto: Jan J. Vorka, zaramovane.cz

Byli jsme při tom: Pochod pro život 2011

V sobotu 26. března prošel Prahou již jedenáctý Pochod pro život organizovaný Hnutím Pro život ČR. Jeho účastníci svou přítomností vyjádřili touhu po změně současného stavu legislativy, která umožňuje zabíjení počatých dětí. Samotnému sobotnímu průvodu centrem Prahy předcházelo páteční setkání vedoucích pracovníků organizací, které se věnují obnově kultury života a pomáhají rodinám, mladým lidem nebo seniorům v obtížných životních situacích nebo se věnují prevenci nežádoucích sociopatologických jevů, politickému lobbingu atd. Po tomto večerním zasedání následoval sobotní dopolední program, který moderoval ředitel *Radia Proglas* Mons. Martin Holík. Zúčastnilo se jej 25 organizací, které zde prezentovaly svou činnost a své záměry. Od 13 h. pak proběhla pontifikální mše svatá obětovaná za děti zabitě umělým potratem a za uzdravení a obrácení rodičů i lékařů. Mši svatou celebrou český primas, pražský arcibiskup Mons. Dominik Duka OP. Spolu s ním byli přítomni také řeckokatolický exarcha Ladislav Hučko, českobudějovický biskup Mons. Jiří Paďour OFM a plzeňský biskup Mons. František Radkovský. Koncelebrovalo přes 40 kněží.

Pražský arcibiskup Dominik Duka při mši svaté děkoval všem, kteří vytrvale pomáhají druhým a organizacím usilujícím různými způsoby o nápravu současného stavu. V kázání mj. řekl: „Jsme zde, abychom poděkovali Bohorodičce a Matce Církve za její *Fiat*. Chceme při této mši svaté poděkovat všem matkám, které řekly své ano. Chceme s kajícími prosit za odpuštění pro ty, které řekly ne.“ Arcibiskup Duka také připomenul neradostné vyhlídky budoucnosti vzhledem k demografické situaci. Uvedl, že „nedostatek nově narozených, nedostatek mladé generace, připravuje těžkou hlavu všem zodpovědným politikům v této zemi a není jiné východisko, než splácet dluh za nezodpovědnost.“ Povzbudil účastníky pochodu, když řekl, že zaměření celé akce je náповědou, kudy by se měla ubírat obroda naší společnosti. Na závěr své promluvy Mons. Dominik Duka OP všechny zastoupené organizace ujistil o tom, že Česká biskupská konference je vděčná za jejich práci a za „tuto odvážnou, statečnou a pravdivou iniciativu“. „Po řadu let jste připravovali tuto cestu,“ řekl arcibiskup, „svou podporu vyjádřili i církevní sdělovací prostředky: televize *Noe*, *Radio Proglas*, *RC Monitor*, *Res Claritatis*, *Katolický týdeník* i *Světlo*. Je třeba vytvořit ještě širší základnu a budeme vás podporovat.“

Po skončení mše svaté se kolem 14. hodiny z Husovy ulice účastníci v počtu asi dvou tisíc osob vydali průvodem do centra Prahy, prošli přes Staroměstské náměstí, Celetnou ulicí kolem Stavovského divadla na Můstek. Stejně jako předchozí ročníky byl i tento pochod zakončen před sochou sv. Václava. Tam se lidé na závěr vkleče modlili za zastavení zabíjení počatých dětí v naší zemi. „Byl to klidný a pokojný protest, kterým chceme poukázat na to, že denně je umělým potratem zabito téměř 70 počatých dětí. Minulý rok touto násilnou smrtí zemřelo dalších 24 tisíc dětí před narozením,“ vysvětlila motiv akce Zdeňka Rybová z Hnutí Pro život ČR. Umělý potrat je v ČR povolen zákonem od roku 1957. Tento zákon byl změněn v roce 1986, kdy byly zrušeny tzv. interrupční komise, a potrat je od té doby umožněn do 12. týdne těhotenství tzv. na žádost, do 24. týdne z důvodu podezření na nesprávný vývoj plodu, resp. onemocnění počatého dítěte. „V letošním roce tak oslavíme smutné výročí, když si připomeneme, že je to již 25 let, co platí jeden z nejliberálnějších potratových zákonů Evropy, český potratový zákon,“ uvedla Rybová. Pochod pro život 2012 se v Praze uskuteční v sobotu 24. března.

Res Claritatis

Dokončení ze str. 1

Pro mě osobně i jeho vztah k Panně Marii, růženci, Fatimě... Nesmírně mnoho je toho, co bylo a co je teď. A co teprve nyní přijde od Boha k nám, skrze jeho přímlovu!

Nechci zůstat jen u silných emocí a vzpomínek, které i po šesti letech od jeho odchodu nezevšedněly, a proto si dovoluji citovat otce arcibiskupa Dominika: „Jako velkou milost vnímám blížící se beatifikaci ctihodného a našeho milovaného Svatého otce Jana Pavla II. na jaře letošního roku. Jakoby nám on sám přispěchal ku pomoci.“

A právě proto nechci zůstat doma a v dobrém případě sledovat televizi, ale o svátku Božího Milosrdenství chci být při tom v Římě a věřím, že sám z České republiky nebudu! (Informace o pouti do Říma na beatifikaci Jana Pavla II. najdete v tomto čísle na str. 13 – pozn. red.)

P. Pavel Dokládál
farář řím.-kat. farnosti Koclířov u Svitav,
prezident Fatimského apoštolátu v ČR

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Sbírka Charity ČR na pomoc Japonsku

Charita ČR vyhláší sbírku na pomoc obětem přírodní katastrofy v Japonsku, které v pátek 11. března 2011 zasáhlo zemětřesení a následná vlna tsunami. Pomoc bude poskytována prostřednictvím *Caritas Japan* a *Caritas Internationalis*.

Charita v Tokiu poskytuje přístřeší lidem, kteří se ocitli bez domova a v prefektuře Saitama začala s registrací dobrovolníků. Daisuke Narui, ředitel japonské Charity, říká, že „vedoucí úlohu v okamžité pomoci hraje armáda, která je pro tento účel dobře vybavena, Charita Japonsko bude soustředit svoje úsilí do následné fáze rekonstrukce a obnovy“. Japonská Charita bude svoje úsilí směřovat do následné dlouhodobé pomoci (psychologická pomoc, psychosociální pomoc, rekonstrukce obydlí atd.), a to zejména v okolí Sendai, které bylo katastrofou velmi silně zasaženo.

Jak přispět: Na pomoc obětem zemětřesení a následné vlny tsunami otevřela Charita ČR sbírkové konto, číslo účtu: 55660022/0800 u České spořitelny, variabilní symbol: 135. Potvrzení o daru je možné vyplnit on-line. Pomoci můžete také zasláním dárcovské SMS ve tvaru DMS CHARITACR na číslo 87777. – Ke dni 25. března se na sbírkovém kontě Charity na pomoc obětem zemětřesení v Japonsku sešlo 2 789 351 korun českých.

Čeští a moravští biskupové vyzvali v neděli 13. března věřící k solidaritě a k modlitbě za oběti katastrofy v Japonsku. „Jako křesťané chceme svou solidaritu s oběťmi pátečního zemětřesení a tsunami projevit kromě finanční pomoci také modlitbou,“ řekl předseda České biskupské konference, pražský arcibiskup Dominik Duka OP.

www.charita.cz

Výbor na obranu rodičovských práv uspěl u ministra školství s peticí rodičů

Výbor na obranu rodičovských práv předal v pátek 25. 3. petici proti povinné sexuální výchově na českých školách. Pod peticí byly podpisy čtyřiceti tisíc signatářů. Ministr se rozhodl žádosti těchto rodičů vyhovět. Pro změnu stávajícího stavu, kdy jsou žáci na školách povinně vystaveni informacím, s nimiž jejich rodiče nemusí souhlasit, ale nemají praktickou možnost, jak své děti ochránit, vyhlásil ministr revizi rámcových vzdělávacích programů. V nich je dnes sexuální výchova zakomponovaná a je realizována nikoli jako jeden izolovaný předmět, ale jako součást několika předmětů. Bez změny rámcového vzdělávacího programu není možné vyhovět požadavku zdobrovolnění sexuální výchovy. Změny by podle sdělení organizátora petice měly být hotovy do září 2012.

VORP ve své tiskové zprávě ocenil ministrovu politiku, která staví na spolupráci rodičů a školy a především vážně respektuje svobodu a práva rodičů. VORP uvedl, že chce vyzývat a povzbuzovat rodiče k větší zodpovědnosti za výchovu a vzdělání svých dětí a pomáhat jim v naplňování jejich nezastupitelné výchovné role.

VORP, RC

Další dva křesťané zastřeleni v Pákistánu islámskými fanatiky

Další dva křesťané byli zavražděni a dva těžce zraněni v pondělí 21. 3. v pákistánském Hyderabadu. Podle informací agentury *Asia News* slavili křesťané 30. výročí posvěcení kostela, když na prostranství před kostelem přišla skupina mladých muslimů, kteří začali rušit shromáždění. Byli napomenuti, odešli, ale záhy se vrátili ozbrojeni. Začali po shromážděných křesťanech střílet. Dva zabili a další dva byli převezeni s těžkými zraněními do nemocnice v Karáči. Policie dosud nikoho z pachatelů nezadržela. Podle matky jednoho ze zavražděných mladíků se „policie chová, jako by se nic zvláštního nestalo“.

RaVat

SLOVO KNĚZE

Milí čtenáři, povzbuzuji vás v bohumilém svatopostním úsilí. Myslíme tyto týdny více na Pána i na službu pro naše bližní. Je Božím darem a milostí, že můžeme ve svobodě Pána chválit, čerpat z jeho Slova a svobodně víru též vyznávat. Ne všichni bratři a sestry v Kristu mají tuto možnost. Tím spíše využijme naší svobody k oslavě Boží a ke konání skutků milosrdenství, toho tělesného i duchovního.

Na Popeleční středu jsme po modlitbách vyšli, bratři dominikáni a ministranti, do ulic zvěstovat evangelium. S pokorou, důvěrou v Pána a láskou k bližním. Hovory o Bohu a vydávání svědectví o Kristu nejsou u nás stále moc běžné. A přitom je to tak vznešené, krásné a důležité. Služba lásky. Co víc potřebuje člověk vědět, než že Bůh svým Slovem stvořil celý svět a vtěleným Slovem padlé lidstvo vykoupil, že má pro nás otevřené Srdce, že dal svého Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný, že nás má rád, takové, jací jsme, a že nás volá k obrácení, k návratu do otcovského domu?

Všichni katolíci můžeme (a máme) prospět svým bližním tím, že jim otevřeme evangelium a pomůžeme v něm číst, že je přivedeme k Božím Slovu, podobně jako Ondřej přivedl k Ježíši svého bratra Petra, anebo Filip Natanaela. Kéž by se vydávání svědectví o Kristu, našem Spasiteli, a o jeho obětující se lásce stalo zas běžným, ba samozřejmým. To by se hned v našem národě projasnilo. Jistě, ne každý je volán k pouliční evangelizaci (a Bohu díky za ty, kdo jsou). Každý však má někoho, na kom mu záleží, nebo koho občas potkává, nebo vedle kterého bydlí... a může se za něho modlit, třeba i postit, a pak – ho oslovit.

fr. Pavel Maria OP

*fr. Pavel M. Mayer OP,
dominikánský kněz,
magistr noviců*

NÁDVOŘÍ POHANŮ ANEB CÍRKEV UPROSTŘED NEVĚŘÍCÍCH

Roztancené „Nádvoří pohanů“ před Notre Dame. Foto: www.parvisdesgentils.fr

V centru starého Říma, v těsné blízkosti Piazza Navona, stojí malý kostelík sv. Mikuláše. Obklopují ho pizzerie a restaurace, zástupy turistů, ale také mnoho místních, protože v těch končinách se najdete opravdu dobře. Brána kostela bývá mírně pootevřena. Z vnitřku probleskuje měkké světlo. Odráží se o oltář, na němž stojí prostá monstrance, při ní dvě svíčky, a trochu níž několik mladých mnichů v šedivých hábitech. Navzdory životem hýřící ulici jsou tady večer co večer v adoraci před Nejsvětější Svátostí. Neruší je co chvíli nakukující turisté. Nezahlíželi na nás, když jsme přišli do kostela s dvěma malými dětmi. Komunita sv. Jana. Jedna z několika nových francouzských komunit, které se zabydly ve Věčném městě. Jejich charisma je zvláštním zkřížením monasticismu, intelektuálních aspirací a evangelizačního povolání. Vznikla před 35 lety. Dnes má asi tisíc členů. U jejích počátků stojí mystička Marta Robin a otec Marie-Dominique Philippe OP, profesor filosofie na Univerzitě ve Freiburgu, tomista a aristotelik. První členové komunity byli jeho studenti.

Píšu o tom proto, že právě převorovi římského společenství této nové komunity, P. Laurentovi Mazasovi, svěřil Svatý stolec organizaci tzv. Nádvoří pohanů. Je to papežský program nového dialogu Církve s nevěřícími. Nápad vznikl po cestě Benedikta XVI. do České republiky, po jeho setkání s představiteli nekatolické části společnosti. Papež tehdy řekl, že nevěřící musí mít možnost přiblížit se znovu k Církvi, k Bohu, bez obav, že se ihned stanou předmětem evangelizace a budou muset hájit svou svobodu před nátlakem a indoktrinací. Církev musí existovat pro ně rovněž v takto otevřené, nenaléhající podobě. Neznamená to, že by se měla zříkat evangelizace. Jde o to plně respektovat jejich svobodu. Papež proto postuloval vznik nového prostoru dialogu s ateisty a agnostiky. Něco na způsob starozákonního Nádvoří pohanů při Jeruzalémském chrámu, na které měli přístup ne-Židé toužící dozvědět se něco o judaismu, aniž by hned přijímali víru vyvoleného národa.

Ve dnech 24. a 25. března papežova idea spatřila světlo světa. Inaugurace Nádvoří pohanů proběhla v Paříži. Jak říká P. Mazas, výběr místa nebyl náhodný. Šlo

o to, skutečně „vyjít ze svatyně“, vydat se do hlavního města sekulárního státu, symbolu osvícenství, a tam, na cizím terénu, zahájit dialog. K setkání byla zvolena tři různá místa. Každé z nich zdůrazňuje jinou platformu dialogu: UNESCO – kultura, Sorbona – filosofie, Institut de France – společnost. Akci uzavřelo velké setkání před katedrálou Notre Dame, otevřené široké veřejnosti, mládeži především. Nabízela se tam možnost podebatovat, zhlédnout film nebo divadelní představení, a dokonce udělat krok dál a vstoupit do katedrály. Po celou dobu trvání dialogu totiž bratři z Taizé vedli v Notre Dame modlitební bdění.

Nádvoří pohanů nezůstane v Paříži navždy. Podobná setkání s ateisty a agnostiky jsou plánována také v dalších městech, mimo jiné v Praze. Diskrétní, ale výrazná přítomnost Církve v cizí zemi. Trochu jako večerní adorace v centru Věčného města.

Krzysztof Bronk

Krzysztof Bronk pracuje jako redaktor polské redakce Radia Vaticana.

Důvodem pořádání „nádvoří národů“ je snaha přispět k takovému bratrství, jež přesahuje jednotlivá přesvědčení, ale nepopírá jejich rozdíly. A v hlubším smyslu pak napomoci poznání, že možnost setkat se doopravdy jako bratři nám dává jedině Bůh v Kristu, který nás vnitřně osvobozuje. (Benedikt XVI.)

O VLÍDNÉM, MÍRNĚ KRITICKÉM JAZYCE

Je třeba říci ano světu, a zároveň ne řeči, která ho deformuje

Řeč současné společnosti je vadná, zatížená moderní redukcí světa, spoutaná tyranií korektnosti, zideologizovaná. Můžeme ještě mluvit jinak? Jsme schopni očistit jazyk tak, aby sloužil pravdě a Bohu?

Zmatení jazyků

Jedním z důsledků Pádu je, že si člověk začal stanovovat nereálné cíle a jeho jazyk zkolaboval – stal se „situační“, byl to Boží úradek, že jednotlivé skupiny lidí na stavbě Babylonské věže se už nedokázaly domluvit mezi sebou: to je obraz, ze kterého je třeba vycházet, když uvažujeme o jazyku, o tom, jaké jsou jeho úkoly a limity.

Jazyk, tedy znělá řeč, slouží k modlitbě, slouží k tomu, abychom se jím zpovídali – a v tom přijímáme jeho maximálně možný rámec (má smysl ve vztahu k Bohu) a zároveň přijímáme jeho individuální, příběhovou podobu, protože jak jinak než do konkrétní situace lze směřovat prosebnou modlitbu, jak jinak než z konkrétní situace lze formulovat modlitbu děkovnou. V každém jazyce je možné hlásat evangelium, až do konce světa, takže to s tím zmatením není tak strašné.

Jazyk slouží ještě v mnoha jiných, světských aspektech života – především se skrze jazyk domlouvám s druhými, socializuji se, sdílím – a stejně tak skrze jazyk rozumím světu – i v tom se částečně sdílím s druhými. Ale mohu se také od jejich mínění odlišovat, mohu se proti mínění druhých vymezovat. Proč to všechno? Proč se takto ptám na jazyk? Proč se ptám jinak než lingvisté nebo strukturalisté?

Žijeme v době, kdy si stále méně rozumíme. I ti, kdo sami sebe považují za římské katolíky a byli ochotni to napsat do sčítacího archu, mezi sebou často nejsou schopni pronést víc než zdvořilostní frázi. Čím to je? Čím to je, že máme tak rozdílná očekávání od jazyka? Proč jedni očekávají, že jim jazyk bude potvrzovat to, na co jsou zvyklí a co je ze své povahy pohodlné, a druzí očekávají, že jazyk vysloví otázky, které „visí ve vzduchu“? Čím to je, že jedni vytvá-

řejí jazykem obrazy, které mají chlácholit a uklidňovat, a druzí se snaží skrze jazyk dobrat povahy věcí? Čím to, že jedni se z jazyka radují a hrají si s ním, jsou kreativní, a druzí mu nedůvěřují, bojí se vyslovení nového? A proč ještě jiní manipuluji, ovládají skrze jazyk druhé?

Dej, Bože, abych dbal na to, že moje řeč má zobrazovat svět tak, jak jsi ho stvořil a jak ho vidíš, dej, aby nebyla polovičatá, aby nezanášela svět, neznečišťovala ho tím, co do něj nepatří...

In principio erat verbum
(Evangelium z 2. pol. 9. stol.) Foto: Wikipedie

Myšlení konsensuální a kritické

Žijeme v převaze myšlení, které je „korektní“, tj. v jakémkoli popisu je upřednostňováno převádění věcí na společného jmenovatele, zasazení konkrétní věci do širšího kontextu atd. – pokud nás něco pálí, co je lepší strategií než udělat krok stranou? To ale vede k postupnému vy-

čerpávání jazyka, jeho pojmů – slova ztrácejí svoje obsahy, ztrácejí svoje kontury, všechno může být také „tak trochu jinak“. V protikladu k tomu stojí myšlení kritické – to ukazuje souvislosti věcí, hranice mezi pojmy a jejich rozdílná těžiště, ukazuje, že skutečnost se dá pojmenovat tak, že to něco ukazuje, že slova mají nezaměnitelný obsah atd., prostřednictvím kritické řeči se svět otevírá v porozumění – ale zároveň to vytváří konflikty mezi lidmi, protože někteří nechťejí to nebo ono slyšet.

Konsensuální myšlení se dříve nebo později proměňuje v tyranii korektnosti, kdy se vlastně nic nesmí vyslovit, pokud by se to kohokoli dotklo, přílišný důraz na kritické myšlení rozrušuje samo sdílení, socializaci, babylonsky přetěžuje řeč. To není příliš složitá rovnice a zdálo by se, že v Církvi můžeme poměrně snadno nalézt řeč vyváženou, pokoušet se pojmenovat a zároveň dosáhnout shody o tom, co je dnes vlastně aktuálním předmětem vyslovení – co stojí za to říkat. Resp. na co se ptát a na co odpovídat. Pravý opak je však pravdou.

Shoda o tématu?

Jestli o něčem neexistuje v Církvi v České republice žádná shoda, tak je to právě otázka, co je tím základním tématem, které by mělo být s dostatečnou kritičností a přitom s dostatečnou vlídností otevřeno, formulováno, diskutováno. Je tu ticho po pěšině: nikdo nahlas nekomentuje to, co se děje. Jako by to ani nebylo. V Německu se mezi teology formuje vzdor proti papeži, to by se dalo označit jako po stodvaceti letech se opakující vlna neomodernismu, která vedla na konci 19. století ke vzniku starokatolické církve, pražská teologická fakulta si žije po svém skoro „německém“ způsobu v liberálních teoriích, část intelektuální elity věřících se snaží nalézt hlubší za-

kotvení v konzervativních prvcích, které se dají vyčíst z vlivu papeže Benedikta... za zády máme Poláky a jejich Radio Maryja – a většina lidí se ani nepokouší v tom nějak vyznat, zvláště když ve světě to vře, muslimové zabíjejí křesťany na Filipínách i v Africe a být katolíkem v EU pomalu začíná přinášet problémy.

Kudy, kudy cestička?

Je třeba vrátit se k řeči, kterou se můžeme modlit, ve které se můžeme zpovídat a která bude jasně vyslovovat základní pravdy katolicismu, jež nelze relativizovat, byť by byly sebekonfliktnější, byť by znamenaly sebevětší pobouření těch, kdo je považují za nekorektní. Ale máme ještě druhou povinnost: mluvit o kultuře, mluvit o tom, co sdílíme a co se v evropské tradici otevřeného kritického myšlení zrodilo právě jako plod křesťanství.

Ale k tomu potřebujeme převyprávět svět, opustit řeč, která není naše vlastní, vymezit se vůči tomu, co je planý výhonek – který jsme rozpoznali podle nechutného ovoce. Je třeba znovu se zabydlet v řeči, která bude odpovídat našemu vnímání světa jako stvoření, tj. čeká nás nutná očista. Do našich modliteb bychom každé ráno měli zařadit tuto: Dej,

Bože, abych dbal na to, že moje řeč má zobrazovat svět tak, jak jsi ho stvořil a jak ho vidíš, dej, aby nebyla polovičatá, aby nezanašela svět, neznečišťovala ho tím, co do něj nepatří...

Je třeba vrátit se k řeči, která bude jasně vyslovovat základní pravdy katolicismu, jež nelze relativizovat, byť by byly sebekonfliktnější, byť by znamenaly sebevětší pobouření těch, kdo je považují za nekorektní.

Řeč, kterou používáme, nás nepřiměřeně zatěžuje, špiní. Je z valné části plodem moderní redukce světa, je zideologizovaná, vychází z axiomů, které snižují člověka na organismus, snaží se popřít stvořitelství. Řeč současné společnosti je vadná v tom, jak nese a prosazuje hodnotový relativismus atd. – to vše je třeba odmítnout. Můžeme mluvit jinak, jde to. Není k tomu nutné odmítnout společenské vědy – ale jasně popsat, jak

deformují svůj předmět, proč docházejí k výsledkům, které jsou v rozporu s elementárním lidským citem na straně jedné a věroukou na straně druhé.

Intelektuální kapacity konzervativních katolíků by měly být napjaty k tomu, aby se postupně vytvořila taková řeč, ve které se budeme schopni bavit o tom, co se děje ve světě, co píše Benedikt XVI., aby bylo na první pohled zřejmé, kde je zásadní omyl Hegelem ovlivněných společenských věd, postweberovské sociologie, abychom neměli na vybranou jen liberální neurčitost na straně jedné a ultrakonzervativní alternativu lefěbvrstů na straně druhé.

O co tu jde? Abychom si vytvořili dostatečně nosnou řeč, která nám umožní mluvit o tom, co se děje ve světě, co se děje u sousedů a koneckonců hlavně o tom, co se děje u nás – začít se musí u řeči v modlitbě, ale nesmí to u ní skončit. Je třeba říci ano světu, a zároveň ne řeči, která ho deformuje.

Josef Štogr

Josef Štogr je vydavatelem Revue Trivium (www.revetrivium.cz)

JAZYK VE SLUŽBĚ POSVÁTNÉMU

O liturgickém jazyce

Latinská liturgie je jedinečný duchovní poklad, který po mnohá staletí utvářel život Církve. V době poznamenané velkými změnami a globalizací by mohla sloužit jako pouto jednoty mezi jednotlivými národy a kulturami.

Jazyk není jenom nástrojem sloužícím ke sdělování faktů, přičemž má být užíván jednoduše a účinně, nýbrž je také vyjadřovacím prostředkem naší *mens* způsobem, který zapojuje celou lidskou osobu. V důsledku toho je jazyk také prostředkem, který vyjadřuje myšlenky a náboženské zkušenosti.

Jazyk používaný v bohoslužbě, tedy „posvátný jazyk“, se neomezuje jenom na *glossolalii* (srov. 1 Kor 14) – tzv. modlitbu v neznámém jazyce – nebo na mys-

tické mlčení s naprostým vyloučením lidské komunikace či pokusem o její vyloučení. Nicméně, prvek srozumitelnosti je omezen ve prospěch jiných prvků, zejména expresivity. Významná badatelka dějin křesťanské latiny, Christina Mohrmannová, tvrdí, že posvátný jazyk je specifický způsob „uspořádání“ náboženské zkušenosti. Mohrmannová říká, že každá forma víry v nadpřirozenou skutečnost, v existenci transcendentního bytí, nutně vede k osvojení si určité formy posvát-

ného jazyka. V tomto smyslu ceylonský kardinál Malcolm Ranjith v jednom interview zmínil, že „posvátný jazyk se vyskytuje v různých tradicích na celém světě. V hinduismu je jazykem modlitby sanskrt, který se už běžně nepoužívá. V buddhismu je to páli, jazyk, který dnes studují jenom buddhističtí mniši. V islámu se používá koranická arabština. Užítí posvátného jazyka nám pomáhá prožívat a procítit onen svět.“ (*La Repubblica*, 31. července 2008).

Solemnitas

Užití posvátného jazyka v liturgickém slavení je součástí toho, co svatý Tomáš Akvinský v *Summa Theologiae* nazývá *solemnitas*. Tento učitel Církve praví: „To, co ve svátostech pochází z lidského ustanovení, není nezbytné pro platnost svátosti, ale propůjčuje jí určitou slavnostnost, která ve svátostech slouží k podnícení zbožnosti a úcty v těch, kteří je přijímají“ (ST, III, 64,2; srov. 83,4).

Posvátný jazyk, který je výrazovým prostředkem nejenom jednotlivců, ale celého společenství, které se drží určité tradice, má konzervační schopnost: houževnatě lpí na archaických jazykových formách. Kromě toho jsou v něm zavedeny vnější prvky, jako asociace na starobylou náboženskou tradici. Ukázkovým příkladem toho jsou hebrejské biblické výrazy, jež se uchovaly v latině, kterou používají křesťané (*amen*, *aleluja*, *hosana* aj.), jak si všimá svatý Augustin (srov. *De doctrina Christiana* II, 34-35).

Jazyk liturgický a profánní

V průběhu dějin se v křesťanské bohoslužbě uplatnilo mnoho různých jazyků: v byzantské tradici řečtina, ve východních tradicích další jazyky: syrština, aramejščina, gruzínština, koptština a etiopština; staroslověnština. V ritu římském a v dalších západních ritech je to latina. Ve všech těchto liturgických jazycích se nacházejí stylové formy, které je odlišují od jazyka „hovorového“ či lidového. Často je tento odstup důsledkem lingvistických změn v jazyci samotném, které potom nebyly převzaty liturgickým jazykem s ohledem na jeho posvátný charakter. Nicméně, v případě latiny, tedy jazyci římské liturgie, existoval určitý odstup hned od začátku. Římané nemluvili stylem římského kánonu nebo mešních orací. Jakmile byla totiž řečtina v římské liturgii nahrazena latinou, vznikl jakožto nástroj kultu silně stylizovaný slovník, který by průměrný obyvatel Říma pozdního starověku chápal s obtížemi. Vývoj křesťanské *latinitas* sice mohl liturgii zpřístupnit lidu Říma či Milána, ale nikoli tomu, jehož mateřským jazykem byla góština, keltština, iberština či punština. Díky prestiži římské církve a jednotící síle papežství se však latina stala jediným

Část Pater noster a Ave Maria. Modlitební kniha (Francie 1475–1490). Foto: www.schoyencollection.com

Latina se stala univerzálním liturgickým jazykem a jedním ze základů západní kultury.

liturgickým jazykem a tím jedním ze základů západní kultury.

Symbol univerzality Církve

Rozdíl mezi liturgickou latinou a lidovým jazykem se zvětšoval v důsledku rozvoje kultur a národních jazyků, nemluvě o misijních územích. Tato situace neusnadňovala účast věřících v liturgii a proto si Druhý vatikánský koncil přál, aby užívání národních jazyků, což se do jisté míry dělo již v předchozích desetiletích, bylo rozšířeno na udělování svátostí (konstituce *O posvátné liturgii Sacrosanctum concilium*, 36,2). Koncil zároveň zdůraznil, aby „užívání latinského jazyka zůstalo zachováno v latinských obřadech“ (*ibid.* 36,1, srov. 54). Koncilní otcové si nepředstavovali, že by národní jazyky měly úplně nahradit posvátný jazyk západní církve. Jazykové rozdrobení katolické bohoslužby došlo tak daleko, že dnes mohou mnozí věřící jen stěží společně recitovat *Pater noster*, jak se to děje na mezinárodních setkáních v Římě i jinde. V době poznamenané velkými změnami a globalizací by však společný liturgický jazyk mohl sloužit jako pouhá jednoty mezi jednotlivými národy

a kulturami, nemluvě o tom, že latinská liturgie je jedinečný duchovní poklad, který po mnohá staletí živil život Církve. Latina bezesporu přispívá k posvátnému a stabilnímu charakteru, který „přitahuje mnohé k starodávnému úzu“, jak napsal Svatý otec Benedikt XVI. biskupům v průvodním listu k motu proprio *Summorum pontificum* (7. července 2007). Širší užití latinského jazyka ve slavení mše podle misálu Pavla VI., což je volba zcela legitimní, byť málo využívaná, „by mohlo dát vyniknout posvátnosti mnohem více než tomu bylo doposud.“ (*ibid.*)

Kromě toho je třeba uchovat posvátný charakter liturgického jazyka také v překladech do národních jazyků, jak připomíná velice zřetelně Kongregace pro bohoslužbu v Instrukci týkající se liturgických knih *Liturgiam authenticam* z roku 2001. Významným plodem této instrukce je nový anglický překlad *Římského misálu*, který bude v mnoha anglofonních zemích zaveden během tohoto roku.

P. Uwe Michael Lang, C.O.
přeložil P. Milan Glaser SJ
Zenit/Radio Vaticana

P. Uwe Michael Lang, C.O.
je německý oratorian, pracuje v Kongregaci pro bohoslužbu a svátosti a jako konzultor liturgických celebrací Svatého otce.

PŘÍPAD BÁTORA

Návod, jak zničit člověka

Jazyk by měl sloužit k popisu a uchopování reality a k dorozumění s ostatními. Může však být také zneužit k manipulaci, propagandě a ovládnutí veřejného mínění. Typickými ukázkami toho je i dvě následující kauzy: případ Bátora a Goebbelsova akce „pedofilní kněží“.

Poprvé jsem se s jeho jménem setkal před několika lety v souvislosti s úctyhodným dílem *Česká revue. Můj národ a má vlast*, jakési čítanky, ve které Bátora ze zapomnění vytahuje na světlo světa české vlastenecky píšící autory 19. a 20. století – tedy více než tisícistránková záslužná práce, jaká u nás nemá obdoby. Už jen kvůli tomu by měl každý před ním smeknout.

Jak je ale možné z takového člověka vytvořit odporného ideozločince, extrémistu, neonacistu, mediálně malomocného člověka, kterého se raději ani nedotýkat? Jako někdo, kdo pracuje v médiích a něco o jejich fungování ví, nabízím krátké vysvětlení. Nebo spíše návod. Návod, jak zničit člověka.

1. Pravdoláska dobrý, vše ostatní špatný.

Kdyby prasata na Orwellově zvířecí farmě žila jen o trochu déle a jejich hospodářství leželo někde v Čechách, jistě by k tomuto sloganu časem také dospěla a vyvedla si ho pěkně křídou na zeď. Podle tohoto základního prizmatu se totiž v našem mediálním světě vše posuzuje. Rozuměj – toho, kdo pravdolásku nebaští, kdo si z Havla nesedá na zadek, kdo se nebojí Bakaly a kdo se nezajímá nad podobiznou Schwarzenberga, či snad přímo dokonce ten, kdo proti pravdolásce veřejně vystupuje, toho není možné řadit mezi slušné občany. Je navíc vlastenec? No tak to už přehnal, pacholek jeden. Tím jsme si ospravedlnili, že dotyčného (v tomto případě Bátoru) budeme moci začít mediálně mučit, až ho nakonec mediálně popravíme. S oponen-ty totiž soucit nemáme.

Jak ale udělat skandál z ničeho? Máte sice ukradenou emailovou poštu, která vám prozrazuje, že Bátora má být jmenován náměstkem, máte i zadání od šéf-

redaktora, že je třeba takového člověka zdiskreditovat, aby se náměstkem nestal, ale pořád nevíte, co s tím. Nevěšte hlavu, poradím.

2. Onálepkovat.

Začneme nálepkou. Dotyčného musíme hned od začátku dostat do defenzívy. A nač troškařit a mít slitování, nač dodržovat pravidla fair play? Nejlepší je vypálit vše hned a pěkně zostrá. Je to fašista, extrémista, někdo, před kým naše doba velí uplivnout na zem. Nálepkování je dobrá věc. A když už by to bylo příliš omšelé, kdyby už nálepky nedržely, protože jsou už po sté nalepeny a už odpadávají – lze to gradovat. Bátora není jen neonacista, ale přímo nacista. Zítra bude třeba popírač holokaustu. A za týden média zjistí, že za války udal Žida. Cože? Že se Bátora narodil až po válce a Žida nemohl udat? Neotravujte nás s fakty. Psali to přece v novinách, takže to musí být pravda.

3. Zesměšnit.

Převahu nad protivníkem si upevníme tím, že se jej budeme snažit v očích veřejnosti znevážit. Třeba tak, že jeho názory označíme za kuriózní, okrajové, kontroverzní, přežitě, zastaralé (ač jsou naprosto legitimní). Hodně zabírá slovíčko středověké. To evokuje dobu temna. Brrrr. Nezapomeňte zesměšnit například jeho jméno – třeba Báthory. Ten pán se evidentně koupe v krvi, vraždí nevinné pravdoláskarské panny a vykonává nad nimi rituální obřady.

4. Udělat skandál z ničeho

Pořád ale nemáme to hlavní. Máme člověka onálepkovaného a zesměšněného, protože není pravdoláskář a je vlastenec. S tím si ale přece nemůžeme vystačit, to nám čtenáři nezbaští. A tak hledáme

a kádrujeme. Podíváme se do životopisu – a ejhle, co nevidíme? Kandidoval za Národní stranu. Ptáček jeden. Tak to bychom se na to podívali, řekne si pan šéfredaktor.

Tedy vlastně ne – je to trochu jinak: Tak to bychom se na to podívali, řekne si kníže, bafaje přitom z lulky. Zavolá uhlobarona a ten zavolá šéfredaktorovi. Šéfredaktor nemá žádný názor, ale zajímá ho, zda bude mít zisk z reklamy, nebo nebude mít zisk z reklamy. Uhlobaron vysvětlí, že takhle tedy ne, a pan šéfredaktor přitakává, že no jasně, takhle tedy ne (ve skutečnosti je to ještě složitější, i tomu knížeti někdo předtím zavolal, že takhle tedy ne...)

No jasně, takhle tedy ne, přitakává redaktor, když mu na poradě šéfredaktor říká, že má napsat článek, že takhle tedy ne. A vrhne se do práce.

A napíše, že Bátora kandidoval za Národní stranu. Pak se na to dívá a zjistí, že to nevypadá nijak skandálně.

Jak to vylepšit? Tak to trochu vysvětlíme. Národní strana je taková fuj-strana, jak už musí být všem podle názvu jasně. Kdyby to někomu ale stále ještě jasně nebylo, tak je to ta strana, co v předvolebním klipu ukazovala tlusté cikány. Je to strana, co chtěla cikány vystěhovat do Indie. Co na tom, že to je strana, kterou ministerstvo vnitra řádně zaregistrovalo, co na tom, že to je strana, o které odborník na extrémismus řekl, že nemůže být v žádném případě považována za extrémistickou, co na tom, že se zástupci Národní strany jednal kdysi Mirek Topolánek. Pan kníže s uhlobaronem si myslí, že to je fuj-strana, a tak si i pan šéfredaktor myslí, že to je fuj-strana, a proto si i redaktor myslí, že to je fuj-strana, a myslí si to ostatně i další redaktoři a šéfredaktoři – ti všichni

svorně píší, že to je fuj-strana, protože kdyby někdo řekl, že to fuj-strana není, řeklo by se o něm, že je to fuj-šéfredaktor nebo fuj-redaktor. Protože některé věci se zkrátka mezi novináři nenosí. (Jednou jsem napůl vážně před kolegyní novinářkou řekl, že už jsem bezradný a že asi budu volit Dělnickou stranu. Propíchlá mne pohledem. To byl vtip, namítl jsem. O takových věcech se tady ani nevtipkuje, propíchlá mne podruhé).

5. Zavolat spřízněným politikům.

Aby to nevypadalo tak hloupě (že noviny servírují, co si lidé mají myslet), bude dobré, když to za nás řekne i někdo z politiků. Tak zavoláme někomu, kdo nám dá kýženou citaci, že na toho Bátoru si musíme fakt dát pozor. Komu bychom asi tak zavolali? A co třeba kníže? Haló, pane kníže, máte minutku? Co říkáte na toho Bátoru? Cože? Já vám nerozumím, mluvíte nesrozumitelně. Aha. Že to je fuj-strana. No my tady v redakci si to taky myslíme. Děkuji za citaci, pane kníže.

Vidíte, jak to do sebe všechno hezky zapadá? My napíšeme, že je to fuj-strana, a pan kníže si taky myslí, že je to fuj-strana. Odvažuje se teď ještě někdo myslet, že to není fuj-strana?

Ale pro jistotu ještě zavoláme paní Bohdalové, to je stínová ministryně ČSSD. A zeptáme se jí, co říká na toho Bátoru. A ona řekne to, co si včera přečetla v našich novinách – že Národní strana chtěla vyhnat cikány –, ale nějak se to té paní v hlavě pomotalo, zatmělo se jí před

očima, asi byla tak potěšená z představy, že bude v novinách, že se z toho zajíkla a řekla, že to vlastně Bátoru řekl, že je třeba vyhnat cikány. My jsme slušní redaktori, do řeči jí neskákáme a nebudeme ji opravovat, že se spletla, že to Bátoru přece nikdy neřekl, ostatně – těší nás, když paní politička papouškuje to, co jsme včera napsali. A tak tu máme další reakci, ještě pikantnější, protože nejenže Bátoru kandidoval za fuj-stranu, ale ještě prý navíc říkal, že je třeba cikány vyhnat do Indie, říkala to přece paní poslankyně, tak to musí být pravda. Redaktor si spokojeně mne ruce, protože se už vidí, jak si šéfredaktor bude spokojeně mnout ruce, protože uhlobaron si bude spokojeně mnout ruce, protože kníže si bude spokojeně mnout ruce, protože Soros.... Nechme toho.

6. Vytrhovat věci z kontextu. Falšovat.

Hlavně nepopisovat, co Bátoru k té kandidatuře za tu fuj-stranu vedlo. To by totiž přestal vypadat jako takový zlý člověk a exot, možná by ho někteří čtenáři i pochopili a dali mu za pravdu. A tak jim musíme předložit jen vybrané citáty. Vytržené z kontextu. Nebo ještě lépe – nějaké pikantní citáty si vymyslet. Jako třeba ten, že Bátoru za vzor považuje Haidera a LePeny. A Hitlera. No tak ne, toho Hitlera ne, to my jsme jen tak zkoušeli, zda se soustředíte a nespíte. To už by bylo příliš. Ale toho Haidera a Le Peny tam necháme, to vypadá pěkně. To jsou totiž pánové, co vedou/vedli takové zahraniční

fuj-strany. Už vám to dochází? Tam fuj, tady fuj, tedy Bátoru je fuj.

7. Opakování je matka moudrosti.

Nezapomeňte, co nám kladl na srdce už Goebbels (my se od něj učíme, ostatně, jsme německé noviny, i když píšeme česky), že stokrát opakovaná lež se stává pravdou. Manželé Kaiserovi – ona v jedněch německých novinách, on v druhých německých novinách – proto budou donekonečna připomínat, že český vlastenec Bátoru je vlastně extrémista – před každými volbami, v každé situaci, kdy se jim to bude zdát vhodné. Je jedno, že nic jiného na něj nemají, s touhle jednou věcí si vystačí. Je to extrémista, rozumíte? To je takový zlý člověk, víte, děti? Nerozumíte? Tak to zopakujeme – extrémista, extrémista, extrémista. Je to jasné, nebo to máme napsat ještě jednou a na titulní stránku?

8. Nezapomeňte, za vše může Klaus.

I za Bátoru. To on mu to místo dohodil. Vždyť přece D.O.S.T. podporuje Klause a Klaus podporuje D.O.S.T. Je to jasné? Komu to není jasné, tomu to bude po kmentovsku vysvětleno.

Adam B. Bartoš
převzato se souhlasem autora
z www.prvnizpravy.cz
redakčně kráceno

Adam B. Bartoš,
žurnalista,
redaktor serveru
Prvnizpravy.cz

GOEBBELS A AKCE PEDOFILNÍCH KNĚŽÍ

„Stále se objevují nové případy sexuálního zneužívání dětí velkým počtem členů katolického kléru. Bohužel se nedá mluvit o jednotlivých případech, nýbrž o kolektivní mravní krizi, jakou snad kulturní dějiny lidstva nikdy nepoznaly v tak úděsném a zarážejícím rozměru. Četní kněží a řeholníci se už přiznali. Není pochyb o tom, že tisíce případů, o nichž se dověděla justice, představují jen malou část celkového počtu, protože mnozí

pachatelé jsou kryti, ba skrýváni hierarchií.“ Je to úvodník z *New York Times* z roku 2010? Nikoli. Jde o část proslovu nacistického ministra propagandy Josefa Goebbelse (1897–1945) z 28. května 1937. Tato řeč měla velký mezinárodní ohlas a stojí na vrcholu kampaně rozpoutané nacistickým režimem s cílem poškodit dobrou pověst katolické církve tím, že ji zatáhne do skandálu pedofilních kněží. 276 řeholníků a 49 diecézních kněží

bylo v roce 1937 uvězněno. Zatýkáni je ve všech německých diecézích organizováno tak, aby se skandály stále udržovaly na titulních stránkách novin.

Odhalení nacistického komplotu

Dne 10. března 1937 papež Pius XI. (1857–1939) odsuzuje v encyklice *Mit brennender Sorge* nacistickou ideologii. Už na konci téhož měsíce ministerstvo propagandy vedené Goebbelsem roz-

poutává kampaň proti sexuálnímu zneužívání kněží. Plánování a provádění této kampaně je známé díky dokumentům, jejichž historie je srovnatelná s nejlepšími špionážními romány. V roce 1937 se vedoucím německé vojenské kontrašpionážní služby stává admirál Wilhelm Canaris (1887–1945). Postupně se stává odpůrcem nacismu a uzrává v něm přesvědčení, jež ho přivede až k zorganizování neúspěšného atentátu na Hitlera v roce 1944, po němž bude v roce 1945 oběšen. Canaris odsuzuje Goebbelsovy manévry proti Církvi a pověřil katolického advokáta Josefa Müllera (1878–1979), aby dopravil do Říma řadu velmi tajných dokumentů na toto téma. Müller několikrát – než byl zatčen a internován ve vyhlazovacím táboře Dachau, kde přežije a stane se po válce ministrem spravedlnosti Bavorska – doručí tajné dokumenty Piu XII. (1876–1958), který pak požádal Tovaryšstvo Ježíšovo, aby je prostudovalo.

Se souhlasem Státního sekretariátu je vyšetřování nacistického komplotu proti Církvi svěřeno německému jezuitovi Walteru Mariauxovi (1894–1963), který po té, co v Německu animoval protinacistickou organizaci „Pauluskreis“, byl prozíravě poslán do Brazílie a Argentiny jako misionář. Tam pak jako ředitel Mariánské družiny ovlivnil celou generaci katolických laiků, mezi nimi i brazilského katolického myslitele Plinia Correa de Oliveira (1908–1995), který navštěvoval jednu jeho družinu v San Paolo. Mariaux vydá v roce 1940 v Londýně v angličtině a v roce 1941 v Buenos Aires ve španělštině pod pseudonymem „Testis Fidelis“ dva svazky o protikatolickém pronásledování v Třetí říši: přes 700 stran komentovaných dokumentů, které vzbudí v celém světě velký rozruch.

Morální panika

Termín „morální panika“ byl vytvořen sociology teprve v roce 1970 k identifikaci společenského poplachu uměle vyvolaného nadsazováním skutečných faktů a zveličováním jejich počtu prostřednictvím neseriózních statistik, jakož i „odhalování“ a prezentování „nových“, ve skutečnosti však již dávno známých událostí. Základem jsou skutečné události, jejich počet je však záměrně zkracován. I když

Goebbels neměl k dispozici moderní sociologii, odpovídá na encykliku *Mit brennender Sorge* v roce 1937 akcí jako podle příručky k vyvolání morální paniky.

Jak je při morální panice obvyklé, fakta nejsou zcela vymyšlená. Ještě před vydáním encykliky už v Německu existovaly případy sexuálního zneužívání nezletilých. Sám Mariaux považuje za vinné jednoho řeholníka ze školy v Bad Reichenall, jednoho laického profesora, zahradníka a školníka, odsouzené v roce 1936, avšak konstatuje, že sankce uložená bavorským ministerstvem veřejného vzdělání – odnětí povolení spravovat školní instituty čtyřem řeholním řádům –, je abnormálně přehnaná a je spojena s vůlí režimu zrušit katolické školy. Také v případě některých františkánů z Waldbreitbachu v Porýní zůstává Mariaux otevřen domněnce, že obžalovaní jsou vinni, i když pozdější historikové nevyloučili nacistické zveličení.

Skutečné případy

Tyto případy – jichž bylo velmi málo, ale byly skutečné – vyvolaly velmi rozhodnou reakci episkopátu. Biskup z Münsteru, blahoslavený August von Galen (1878–1946) – duše katolického odporu vůči nacismu, blahorečený v roce 2005 Benediktem XVI. – dal 2. června 1936 předčítat při nedělních mších svatých prohlášení, v němž vyjadřuje „bolest a smutek“ nad „ohavnými zločiny“, jež „pokrývají hanbou naši svatou Církev“. Dne 20. srpna 1936 po událostech ve Waldbreitbachu vydává německý episkopát společný pastýřský list, v němž přísně odsuzuje ty, kdo jsou za tyto události zodpovědní, a zdůrazňuje spolupráci Církve se státními tribunály. Na konci roku 1936 se zdá, že přísné zákroky ze strany německých biskupů – proti velmi málo případům, a některým z nich pochybným – vyřešily skutečné problémy. Biskupové také tiše připomínají, že mezi učiteli státních škol a v samé mládežnické organizaci režimu Hitlerjugend je daleko více odsouzených za sexuální zneužívání než v katolickém kléru.

Pokus zdiskreditovat Církev

Byla to encyklika Pia XI. proti nacismu, která podnítila velkou kampaň z roku 1937. Mariaux to dokazuje tím, že zveřejňuje velmi podrobné instrukce, jež Goeb-

bels několik dní po vydání encykliky *Mit brennender Sorge* zasílá Gestapu, politické policii Třetí říše, a především novinářům, které vybízí, aby znovu „odhalovali“ případy soudních řízení z roku 1936 i starší případy a znovu a znovu je předkládali veřejnému mínění. Gestapu Goebbels nařizuje, aby za každou cenu našlo svědky, kteří by obvinili jistý počet kněží; a nebudou-li spolupracovat, budou okamžitě uvězněni, byť by šlo o děti. Přísloušná věta z té doby „Soudce je v Berlíně“, která v německé tradici naznačuje důvěru v nezávislost soudců na momentálních mocných, však platí – s jistými omezeními – dokonce i v Třetí říši. Z 325 kněží a řeholníků zatčených po vydání encykliky jich bylo odsouzeno jen 21. A je téměř jisté, že mezi nimi byli i nevinní, odsouzení jen na základě pomluvy. Téměř všichni skončili ve vyhlazovacích táborech, kde mnoho z nich zemřelo.

Pokus zdiskreditovat katolickou církev v mezinárodním měřítku prostřednictvím obvinění z nemravnosti a pedofilie kněží však selhal. Díky odvaze admirála Canarise a jeho přátel a vytrvalosti jezuitského *detektiva* Mariauxe vyšla pravda najevo již během války. Podlost Goebbelsovy kampaně vyvolala větší rozhořčení než eventuální vina některých řeholníků. Otec celé morální paniky ve věci pedofilních kněží vybuchl v rukou těch samých nacistických propagandistů, kteří se ji snažili zorganizovat.

(Za komunistického režimu u nás vyšetřovatel estébák Mácha donucoval mučením P. Josefa Toufara k přiznání o zneužívání dětí. I když obžalovaný dlouho tvrdil, že pouze občas pohladil nějakého chlapce za dobrou odpověď při náboženství, podepsal po dlouhém mučení vynucené přiznání. To jen na dokreslení, jak komunisté zdokonalili metody lži a očerňování. – pozn. překladatele)

Massimo Introvigne
Avvenire 16. 4. 2010
přeložil P. Josef Koláček SJ

Massimo Introvigne
(*1955), italský sociolog
náboženství, autor desítek
knih a odborných článků,
založil a vede Centrum
pro studium nových nábo-
ženství (CESNUR)

SVATÝ JOSEF, OCHRÁNCE NENAROZENÝCH

Povolán za ochránce Vykupitele, „Josef udělal, jak mu anděl Páně přikázal: vzal svou ženu k sobě“ (Mt 1,24) – úvod apoštolské adhortace ct. Jana Pavla II. *Redemptoris custos* o svatém Josefovi a jeho poslání v životě Krista i Církve (1989).

Roku 1889 vyzval papež Lev XIII. katolický svět k modlitbám o ochranu svatého Josefa, patrona celé Církve. Encyklika *Quamquam pluries* se odvolává na „otcovskou starostlivost“, jakou svatý Josef „zahrnoval Dítě Ježíše“, a svěřuje mu jako „prozřetelnostnímu strážci Boží Rodiny“ do péče celé „dědictví, které Ježíš Kristus získal svou krví“. Od té doby Církev prosí o ochranu svatého Josefa „pro lásku, která ho pojila s Neposkvrněnou Pannou a Bohorodičkou“.

Ochránce Církve

Jan Pavel II. o století později připomíná, že i dnes máme mnohé důvody, abychom se stejně tak modlili: „Odvrát od nás, laslavý otče, všechnu nákazu bludu a mravní zkaženosti... milostivě nám z nebe pomáhej v tomto boji s mocnostmi temnot, a jako jsi kdysi vysvobodil Ježíše z nebezpečí života, tak nyní braň Církev Boží proti úkladům nepřátel a proti všemu protivěnství.“

Vyjadřuje přání, aby se svatý Josef stal pro všechny „jedinečným učitelem účasti v Kristově spásanosném poslání, které je v Církvi údělem každého jednotlivce i všech: manželů i rodičů, těch lidí, kteří žijí z práce vlastních rukou či z jakékoli jiné práce, osob povolaných k životu kontemplativnímu i povolaných k apoštolátu“ (RC 32).

Lev XIII. vysvětluje, že „zvláštní příčina toho, že svatý Josef je ochráncem Církve a že Církev tak velmi spoléhá na jeho péči a starostlivost, tkví v tom, že byl manželem Marie a domnělým otcem Ježíše Krista. Josef byl zákonným i přirozeným strážcem, pečovatelem i ochráncem Svaté Rodiny, a proto je oprávněnou záležitostí a před všemi ostatními přísluší svatému Josefovi, aby nyní svou nebeskou pomocí střežil a chránil Kristovu církev tak, jak kdysi nejsvědomitě-

ji střežil Rodinu z Nazareta, když toho bylo třeba“ (srv. QP 177–179).

Vzor evangelních ctností

Svatého Josefa lze ve světle dokumentů obou velkých papežů vnímat také jako

V Josefovi se uskutečňuje ideální překonání zdánlivého napětí mezi životem činným a kontemplativním, které je možné pro toho, kdo vlastní dokonalou lásku. (RC 27)

El Greco: Svatý Josef (1607). Foto: Wikipedia

vzor evangelních ctností vlastních manželům a rodičům a také jako příklad lásky a úcty k životu, který klíčí v mateřském lůně. Je-li Josef patronem rodičů, jistě se jeho ochrana vztahuje na všechny fáze rodičovství a zejména na jeho počátek, od početí po porod. V éře umělých potratů, popření lidských práv dětí v lůně matky a odmítnutí rodičovství se často setkáváme s obhajobou interrupce v tzv. mimořádných situacích: mnozí lidé, kteří jinak potrat odmítají a považují jej za mravní zlo, jsou ochotni jej v různé míře připustit, došlo-li k početí v důsledku znásilnění, incestu, omylem, mimo manželství, v nevhodném věku, či dokonce v chudobě, při studiu matky nebo jako selhání antikoncepce. O co častěji slyšíme, že na potracení dítěte mají nárok rodiče, jejichž dítě neprošlo sítím prenatalní diagnostiky jako zdravé?

Při pohledu na svatého Josefa se setkáváme s těhotenstvím, které je mimořádnost všech mimořádností: žena jemu zasnoubená počala z Ducha Svatého! Dítě není jeho biologický potomek. Není plodem fyzického vztahu mezi Josefem a jeho manželkou. Josef s pokorou přijal skutečnost vymykající se lidskému rozumu: Ježíš nebyl počat jako ostatní lidé, ale jedinečným a přímým Božím zásahem. Tuto skutečnost nelze přijmout jinak než vírou. Josef byl muž spravedlivý a nebál se přijmout svou manželku i dítě. Pokorně přijímá otcovství, které je něčím mnohem víc, než pouhým biologickým pokračováním rodu.

Obraz milujícího Otce

Ačkoli svatý Josef žádné dítě nezplodil, je nejlepším z lidských otců, obrazem milujícího Otce a vzorem pro každého otce rodiny. S manželkou se odebere

do Betléma a tam se k Spasiteli světa při sčítání lidu hlásí před státní mocí jako k svému dítěti. Josef dává svému synovi jméno, chrání jej před Herodovým pronásledováním. Je snad vhodnější ochránce a přímluvce bezbranného, nenarozeného života a jeho rodičů než svatý Josef? Ke komu jinému se mají utíkat ženy zraňované svými partnery i okolím, jež je nabádá k zločinu potratu? Svatý Josef jistě pomáhá i ženám a mužům, kteří činí pokání a dovolují Bohu, aby uzdravil jejich zranění způsobená předchozím podílem na potratu.

Josef si byl vědom své lidské slabosti, nepřipravenosti na tak velké poslání, jakým byla výchova Spasitele lidského pokolení. Odpověděl však Bohu s naprostou důvěrou a odevzdaností.

Kež nás přímluva svatého Josefa vede ke Kristu a zachová pro věčnost!

Josef Mudra

Autor působí ve veřejné správě, zabývá se otázkami evropské integrace a mezinárodních vztahů.

Svatý Josef je vzorem pro pokorné, který určuje křesťanství pro velké cíle; vede k tomu, že není třeba dělat „velké věci“, aby byl někdo dobrým a věrohodným následovníkem Kristovým, ale stačí mít prosté – ale opravdové a ryzí ctnosti. (RC 24)

DVACET LET POTÉ

Jak jsme se za 20 let změnili?

V této rubrice vám, milí čtenáři, přinášíme archivní články z Lidové demokracie. Co a jak psaly noviny před 20 lety?

Podle oznámení apoštolského nuncia arcibiskupa Giovanniho Coppy přijal papež Jan Pavel II. žádost pražského arcibiskupa Františka kardinála Tomáška o zproštění pastoračních úkolů spojených se správou pražského arcibiskupství. Svatý otec jmenoval novým pražským arcibiskupem PhDr. Miloslava Vlka, dosavadního biskupa diecéze českobudějovické. Msgr. M. Vlk toto jmenování přijal.

Biskup M. Vlk se narodil 17. května 1932 v Líšnici na Písecku. Vysvěcen na kněze byl 23. června 1968 a do roku 1978 působil v několika farnostech, dokud mu nebyl 30. října 1978 státními orgány odebrán souhlas k výkonu duchovenské činnosti. Až do roku 1989 byl nucen se žít jako dělník úklidové služby v Praze. Dne 14. února 1990 jej Svatý otec Jan Pavel II. jmenoval sidelním biskupem českobudějovické diecéze – k vyvěcení došlo 31. března 1990.

Novému pražskému arcibiskupovi PhDr. M. Vlkoovi zaslal blahopřání prezident ČSFR V. Havel. Vyjadřuje v něm úctu a vděčnost k působení Jeho Eminence Františka kardinála Tomáška, který dokázal v době nejtěžší podpořit touhu všech našich občanů po svobodě, a podotýká, že je jistě velkou ctí a zároveň závazkem nastoupit na jeho místo jako jeho pokračovatel. K tomuto poslání přeje V. Ha-

vel novému arcibiskupovi duchovní odvahu i pokoru a vyjadřuje přesvědčení, že se podaří dále rozvíjet obnovené šťastné vztahy státu a katolické církve.

V souvislosti se svým odchodem na zasloužený odpočinek poskytl včera František kardinál Tomášek rozhovor. Vyjádřil v něm svou spokojenost s volbou Svatého otce – Miloslav Vlk již své kvality prokázal a má předpoklady řídit pražskou diecézi. Ke své rezignaci

To ale není můj úkol. Vidím v něm svůj veliký vzor a z jeho výrazných osobních rysů chci čerpat.

Není to pro vás trochu symbolické, že vaše jmenování přišlo právě v době předvelikonoční? Není tajemstvím, že se jmenování nového arcibiskupa očekávalo. A je nesporné, že papež Jan Pavel II. měl zájem, aby toto jmenování přišlo právě nyní, v této pro celou církev tak významné a radostné době.

Nový pražský arcibiskup

kardinál Tomášek uvedl, že život Církve v nově nabyté svobodě potřebuje veškerou energii biskupů, kněží i věřících. Krátce po jmenování položil náš jihočeský zpravodaj Z. Hermann novému arcibiskupovi pražskému dr. M. Vlkoovi dvě otázky.

S jakými pocity odcházíte do Prahy nahradit ve funkci takovou osobu, jakou bezesporu byl František kardinál Tomášek? Trochu s pocitem bolesti opouštím jižní Čechy, kde jsem zapustil hluboké kořeny. Pokud jde o druhou část otázky, jde o věc závažnou. František kardinál Tomášek vyrostl v kontextu své doby v symbolickou osobnost. Kdybych se mu chtěl vyrovnat, musel bych mít strach.

Prezident republiky V. Havel zaslal Františku kardinálu Tomáškovi v souvislosti s přijetím jeho rezignace na úřad pražského arcibiskupa dopis, ve kterém mu vyslovuje svoje upřímné poděkování za vše, co tento náš nejvyšší církevní hodnostář vykonal – v nejtěžších chvílích našich národů – pro každého našeho občana. „29. prosince 1989 jste v katedrále sv. Víta požehnal mému úřadu prezidenta a tím i všem občanům na naší cestě k demokracii. Věřím, že Vaše modlitby budou stále s námi, že nás budou posilovat,“ píše V. Havel.

(Čtk)

Lidová demokracie z 28. 3. 1991

BEATIFIKACE JANA PAVLA II.

Mimořádná pouť u příležitosti blahorečení Svatého otce Jana Pavla II.

Poutní centrum Biskupství královéhradeckého s hlavním partnerem posledních národních poutí do Říma, CK VOMA Třebíč, připravily pozvání na mimořádnou pouť do Říma s našimi biskupy na beatifikaci Jana Pavla II. Po účasti na této události touží nejen Poláci, ale s nimi i křesťané celého světa. Proto je nabídka omezená, ale také mimořádně v dané situaci výborná. Putovat je možno letecky, autobusem nebo lehátkovým vlakem.

Orvieto – Vatikán – Řím: Pouť autobusem

Termín: 29. 4. – 3. 5. 2011 / **Cena:** 5 550 Kč

Program pouti:

- 1. den:** Pátek 29. 4. Odjezd v odpoledních hodinách (Koclířov, Brno...). Cesta Rakouskem do Itálie s přestávkami na dobře vybavených parkovištích.
- 2. den:** Sobota 30. 4. Příjezd do Orvieta (skalní městečko, kam se vydáme pozemní lanovkou, prohlídka starobylého města s mimořádnou gotickou katedrálou). Cesta k Římu – ubytování.
- 3. den:** Neděle 1. 5. V brzkých ranních hodinách odjezd do Vatikánu. 10.00 hod. Beatifikační bohoslužba na svatopetrském náměstí. Svatý otec Benedikt XVI. Odpoledne návštěva římských bazilik – Santa Maria Maggiore, San Giovanni Laterano. Odjezd na stejný hotel.
- 4. den:** Pondělí 2. 5. Hotelová snídaně. 10.30 hod. Děkonná bohoslužba na svatopetrském náměstí. Kardinál Tarcisio Bertone, vatikánský státní sekretář. Návštěva dalších římských památek. Společná účast na národní mši sv. poutníků z ČR v bazilice Svatého Kříže v Jeruzalémě (titulární bazilika kardinála Miloslava Vlka) v 16.00 hod. Hlavní celebrant arcibiskup olomoucký a metropolita moravský Mons. Jan Graubner a kazatel arcibiskup pražský a primas český Mons. Dominik Duka OP. Navečer odjezd z Říma zpět do ČR (před odjezdem ohříváné párky).
- 5. den:** Úterý 3. 5. Příjezd do nástupních míst v odpoledních hodinách.

Cena zahrnuje: dopravu zahraničním autobusem, 2x nocleh v hotelu (2–3lůžkové pokoje), 1x snídani, 1x ohříváné párky, kněžský a průvodcovský doprovod, kompletní pojištění a pojištění na úpadek CK.

Letecká pouť do Říma

Termín: 30. 4. – 3. 5. 2011 / **Cena:** 15 400 Kč

Program pouti:

- 1. den:** Sobota 30. 4. Odlet z Prahy-Ruzyně s našimi biskupy krátce po poledni. Po příletu do Říma ubytování v hotelu (hotel v centru Říma, 4 stanice podzemním metrem do Vatikánu), Večerní vigilie na římském Circo Maximo; kardinál Agostino Vallini, generální vikář diecéze Řím. Nocleh.
 - 2. den:** Neděle 1. 5. Snídaně v hotelu. 10.00 hod. Beatifikační bohoslužba na svatopetrském náměstí. Svatý otec Benedikt XVI. Nocleh.
 - 3. den:** Pondělí 2. 5. Snídaně. 10.30 hod. Děkonná bohoslužba na svatopetrském náměstí. Kardinál Tarcisio Bertone, vatikánský státní sekretář. Další společný program v bazilikách v Římě a hlavních památkách. 16.00 hod. Společná účast na národní mši sv. v bazilice Svatého Kříže v Jeruzalémě, titulární bazilice kardinála Miloslava Vlka. Hlavní celebrant arcibiskup olomoucký a metropolita moravský Mons. Jan Graubner a kazatel arcibiskup pražský a primas český Mons. Dominik Duka OP. Nocleh ve stejném hotelu.
 - 4. den:** Úterý 3. 5. Snídaně, možnost společné cesty do Vatikánu k hrobu Jana Pavla II., a odpoledne odlet do Prahy. Přílet do Prahy po 17. hodině.
- Cena zahrnuje:** leteckou dopravu včetně všech poplatků, 3x nocleh v hotelu v blízkosti Vatikánu (2–3lůžkové pokoje s vlastním příslušenstvím); 3x snídani, průvodci P. Pavel Dokládál a Hana Frančáková z Poutního centra, kompletní pojištění a pojištění na úpadek CK. Vzhledem k mimořádnému zájmu, vytíženosti hotelu i cenám nemůžeme zajistit jednolůžkový pokoj. Pokud by to bylo nezbytně nutné, pak by příplatek činil téměř 10 000 Kč za jednolůžkový pokoj.

Vlaková pouť

Termín: 30. 4. – 2. 5. 2011 / **Cena:** 6 100 Kč

Příhlášky: WAF ČR – Českomoravská Fatima Koclířov, Koclířov 195, 569 11 Koclířov u Svitav. Tel: 461 543 164, 731 646 800, e-mail: recepc@cm-fatima.cz

nebo CK VOMA, Havlíčkovo nábřeží 1, Třebíč 674 01, Tel: 568 821 115, fax: 568 821 877, e-mail: ckvoma@ckvoma.cz

nebo Biskupství královéhradecké, Poutní centrum, Velké náměstí 35, 500 01 Hradec Králové, e-mail: poutnik@diecezechk.cz

Bankovní účet: 1939277103/0800, VS: 3042011, SS: Vaše tel. číslo.

Po obdržení Vaší platby potvrdíme Vaše přihlášení.

Biskupství královéhradecké, Poutní centrum

„NESTYDÍM SE VYDÁVAT SVĚDECTVÍ, NEBOŤ VÍM, KOMU JSEM UVĚŘIL!“ (2 Tim 1, 12)

aneb velká čtenářská soutěž

1. Co to je intence?

2. Kolikrát Ježíš nařídil Petrovi, že má odpustit svému bratru?

Děkujeme všem čtenářům, kteří se zapojují do naší soutěže! Odpovědi na otázky v pátém čísle *RC Monitoru* měly znít:

1. Biret je liturgická pokrývka hlavy používaná v římskokatolické církvi. Kardinálové nosí biret červené nebo purpurově červené barvy, biskupové lehce fialové barvy, kněží většinou používají biret černý. Někteří řeholníci pak používají biret jiné barvy.

2. Do sedmera hlavních hříchů patří pýcha, lakomství, závist, hněv, smilstvo, nestřídmost a lenost.

Pravidla soutěže

1. Katechetická soutěž je vyhlášena od čísla 1/2011 do čísla 19/2011 *RC Monitoru*, tj. do data vydání 9. 10. 2011. Oznámení výsledků soutěže proběhne v čísle 24/2011, a sice k datu vydání tohoto čísla, kterým je 18. 12. 2011. 2. Čtenář musí své odpovědi do redakce doručit do lhůty 14 kalendářních dnů od data vydání, v němž byly uveřejněny. Rozhodující je datum přijetí e-mailu na adrese redakce@claritatis.cz nebo podací razítko pošty na obálce. 3. Délka, rozsah i forma odpovědí jsou ponechány na libovůli čtenáře. 4. Čtenář, který chce získat hlavní výhru, musí správně odpovědět na všechny otázky po celou dobu trvání soutěže. 5. Druhá až šestá výhra není podmíněna správným zodpovězením všech otázek ze všech uvedených čísel *RCM*. Platí však pravidlo, že čím větší bude účast čtenáře v soutěži v podobě doručených odpovědí, tím vzroste pravděpodobnost výhry. 6. Správné odpovědi na otázky budou zveřejněny vždy v čísle *RCM*, které bude druhé v pořadí za číslem, v němž vyšly otázky.

Výhry v soutěži

1. **cena:** třídní pobyt v klášteře dominikánů (v Praze nebo v rámci ČR dle bydliště výherce) s individuálním zajímavým programem (pro jednotlivce nebo rodinu dle dispozic výherce) – výhra zahrnuje ubytování v hostovské části kláštera, stravování, možnost účasti na společných modlitbách, doprovázení dominikánského kněze, prohlídku kláštera atd.

2. – 6. **cena:** věcné výhry

Dopisy čtenářů

Ad RCM 4/2011

Vážená redakce,

v čísle 4 jste zveřejnili článek pana Ing. Vojtěcha Macka *Hurá do paneláku* s podtitulkem *Nevýhody společné evropské měny*. Nu, přečetl jsem to a dost jsem zíral. O výhodách či nevýhodách eura ani zmínka. Dalo by se čekat nějaké srovnání nebo názor na sílu či stabilitu této měny, nebo třeba svěží pohled mladého a exaktně vysokoškolsky vzdělaného člověka na situaci eura v současných hospodářských turbulencích jak v Evropě, či ve světě, jenže ouha. Nic takového. Aktuální otázka přijetí eura v ČR, po jejímž řešení stále silněji volají například naši exportéři, či reflektování závazku ČR společnou měnu EU přijmout – nic. Vývoj kurzu koruny, eura či dolaru nebo revitalizace funkce zlata v mezinárodním měnovém systému – nic z toho pana inženýra Macka ve vztahu k euru nezaujalo. Čekal bych tedy alespoň hrdost na rostoucí kurz naší koruny vůči světovým měnám, ale ani to nestálo panu inženýrovi za zmínku. Zato jsme se dočkali vyznání banálního národovectví včetně dětinského popisování ja-

kéhosi paneláku a triviálních úvah o sousedských vztazích a o nějakém eráru – nu, za opakování to nestojí. A o čem ten článek vlastně je? Podle mě o české malosti a o neschopnosti se oprostít od provinciálního vnímání důležitých skutečností. To mne u autora dost překvapilo. Pokud chce obhajovat roli našeho národa ve světě, tak cesta jakéhosi ubožáckého izolacionismu k cíli jistě nevede. Z pozice biskupského sekretáře katolické (tedy „všeobecné“) církve bych očekával spíše odvážný otevřený hlas s reflexí poměrů ve světě či v Evropě, samozřejmě i k tomu, co autor považuje za negativní, třeba právě k tomu euru. Výzev je před námi dost. Zmíněný článek prozrazuje ledacos o ledasčem, ale o nevýhodách společné evropské měny neříká nic.

Jsem rád, že velká většina článků v *RC Monitoru* je konkrétní a má dobrou či vynikající úroveň.

Jan Semerák

Ad RCM 5/2011

Vážení,
velmi oceňuji rozhovor s novinářem Peterem Seewaldem, uveřejněný v č. 5/2011 pod nomen-omen hlavičkou *Kdo seje*

vítr, sklídí bouři. Jasná slova a britké odsouzení, kterých se dostalo memorandu německých teologů, jistě zazněla z úst nejpovolanějších.

Žádné úhybné manévry, strategické taktizování či fráze překypující politikou korektností. Naopak – jednoznačná řeč ve stylu biblického projevu bez obezliček „ano-ano, ne-ne“.

Slova, kterých je v církevním (a natož světském) tisku jako onoho pověstného šafránu. O to více Pán Bůh zaplať za ně. I otci Josefu Kolářkovi SJ za brilantní překlad z rodné řeči náměstka Kristova.

Jistě i takové „protiakce“ přispějí k tomu, že ona „vzpouza v domově duchodců“ západní osmdašedesátnické „teologie“ nenapáchá více škody, než je zdrávo. A ukáží, že i my jsme Církev. Byť většinou mlčíci. Ne (pouze) oni.

JUDr. Jakub Holeček, Ph.D.

Ad RCM 4/2011 (EU se neshodla na odsouzení pronásledování křesťanů)

Další jasný příklad otevřené licoměrnosti ukazující, že křesťané se mají stát lovnou zvěří všude na světě. Tento způsob

Pokračování na str. 15

Jak to vidí Mons. Josef Hrdlička

Úkolem biskupů je povzbuzovat Boží lid

Bůh plní své sliby a posílá dělníky na vinici tam, kde o to dokážeme prosit, a zejména tam, kde sami projevíme odvahu se těmito dělníky stát. Žádná naše modlitba nejde do prázdna, každá bude vyslyšena.

Úkolem biskupů je povzbuzovat Boží lid ve svědectví víry. Ale platí to i naopak. Také my biskupové víme, co je to být povzbuzení ze strany věřících, všude tam, kde se setkáváme s horlivou a pravdivou zbožností ve snaze žít, svědčit a usilovat o autentické křesťanství. Mnohokrát jsem byl povzbuzen i při četbě *RC Monitoru* a jsem za to vděčný.

Chci se podělit o jisté dobré zprávy z našeho prostředí. V pátek 25. března po adoraci a mši svaté se konal průvod k hrobu Aničky Zelíkové v městě Napajedlích. Zde tato 17letá dívka zemřela roku 1941 poté, co vydala jedinečné svědectví lásky k Ježíši, obětované i za děti usmrcované potraty. Deník, který si během smrtelné nemoci vedla, obsahuje silné zážitky milující duše a v mnohém připomíná zápisky svaté Terezie z Lisieux. Čteme v něm např. tato slova: „Mým štěstím je trpět. Ve chvílích utrpení mohu nejvíce. Sbíráám růže pro Ježíše, splétám z nich korunu růží a pro sebe vezmu korunu z trní... Ráda budu snášet bolest a temnotu, jen, Pane, zachraň nesmrtelné duše!“ Už vícekrát mě napadlo, že tento průvod městem z chrámu k hrobu Aničky Zelíkové, v jejíž blahorečení doufáme, je výrazem podobné touhy a úmyslů, které nás spojují s účastníky Pochodu pro život, který se koná přibližně ve stejném

dnu v Praze. Národ, který má ve svém duchovním odkazu tak silné poselství mladé a statečné trpitelky, má právo žít v naději, že navzdory všem statistickým údajům týkajícím se stavu rodiny u nás, počtu dětí a smutných výhledů do budoucna má odkud čerpat sílu nejen k přežití, ale i k novému jaru života Církve.

Podobným znamením času bývá i tradice tzv. hromničných poutí matek, které se konají ve Šternberku, kde se letos při mši svaté sešlo kolem osmi set matek. Ty se v liturgii společně modlily zásvětnou modlitbu před starobyloou šternberskou madonou, promodlenou celými generacemi matek, a nesly v průvodu zapálené svíce, vyjadřující plamen odhodlání pro svědectví Kristu v rodinách a v mateřství. Bohoslužby jsou vždy prochnuté takovou vnitřní silou, kdy cítíme takřka hmatatelně Boží blízkost i radost z víry, která je pro nás příslibem do budoucna. Učí nás nevidět jen stíny a tmu tam, kde je i tolik Božího světla!

Těšíme se i na pouť Kruciáty, která bude již čtvrtou poutí v řadě. Koná se v neděli 19. června 2011 na Svatém Kopečku u Olomouce. Sami se ptáme, čím to je, že poutníků na těchto poutích postupně přibývá. Ze srdce zveme všechny, kteří připutují i letos z různých míst naší země vytvořit silné zázemí víry a modli-

teb. Překrásná bazilika na Svatém Kopečku je zasvěcena Navštívení Panny Marie. Právě pohled na dvě matky v pozeňnaném stavu, Marii a Alžbětu, je pro nás vždy silně povzbudivý, včetně Lukášovy zmínky o radostném pohybu děťátka v lůně matky. Původní název Kruciáta byl nyní změněn na srozumitelnější a pro naše prostředí bližší název Modlitby za nejmenší. Na Svatém Kopečku roku 1995 se setkal Jan Pavel II. s mládeží při nezapomenutelném setkání. Máme v paměti i jeho slova, že „národy bez dětí jsou národy bez budoucnosti“, protože v každém přijatém dítěti posílá Bůh národu novou naději.

Díky Bohu za zkušenost, že On plní své sliby a posílá dělníky na vinici tam, kde o to dokážeme prosit, a zejména tam, kde sami projevíme odvahu se těmito dělníky stát. Žádná naše modlitba nejde do prázdna, každá bude vyslyšena. Věříme, že i v novém roce křtu před obnovou křestních slibů při letošní velikonoční vigílii nám dá znovu pocítit svou odpověď a důvěrně nás sblíží se sebou. Aby národ, kde je tolik nepokřtěných, objevil cestu do pravé svobody a do nádherného světa víry.

Díky za vše, čím nás *RC Monitor* vzdělává, informuje, burcuje, těší a inspirovuje. Žehnám vám z celého srdce.

Mons. Josef Hrdlička
světící biskup olomoucký

Pokračování ze str. 14

evidentní nedůslednosti nelze označit žádnou formou tolerance, protože tam, kde se zabíjejí lidé, nelze hovořit sladkými řečmi o lásce, prosperitě, humanismu. Je ale dobře, že díky těmto postojům již nelze nevidět pravý obraz věci. Křesťané jsou nežádoucí a všechny útoky na ně jsou vlastně přehlíženy. Humanitárním organizacím sice není bráněno působit v těchto zemích, ale oficiální statut jasně odsouzení chybí. Jakové a plytké postoje plně

alibismu pak nahrávají fundamentalistickým tendencím a snahám řešit věci radikálně, tak jak vidíme nyní v Egyptě nebo Tunisku. Lidem toužícím po svobodě vůbec nedochází, že jejich revoluce bude brzy „ukradena“, protože jasný globalistický záměr je naplňován velmi důsledně. Tomuto postupu lze čelit jen vnitřní modlitbou a pokojem v srdci. Dokud se lidé nenaučí setrvat před Bohem na tváři, v pokoře a odevzdanosti, je samozřejmé, že bude pokračovat postupná robotiza-

ce společnosti až k následné ztrátě všech svobod člověka. Co je tedy třeba? Upnout se na Krista. Všechny tyto útoky mají vést k zásadní proměně člověka. EU je institucí, která se od počátku vydala špatným směrem, protože nestaví na křesťanství. Je tedy třeba, aby na něm stavěli jednotlivci a nedali se mást zákony a prohlášeními, které jsou dříve či později odsouzeny k zániku. Pokud společnost ztratí ze zřetele ŽIVOT, tak ztrácí i ten svůj.

P. Petr Dokládál

Letem světem

V pátek 18. března vydal Evropský soud pro lidská práva přelomové rozhodnutí. Projednával tzv. „spor o kříže“, který v celé Evropě vyvolal skandální zákaz z 3. listopadu 2009, a sice zákaz vyvěšování křížů ve veřejných školách. Vítězně rozhodnutý spor je významný nejen po politické stránce, ale hlavně v duchovním smyslu: stal se symbolem zápasu o kulturní a náboženskou identitu. Na jedné straně tohoto sporu byli zastánci absolutní sekularizace, na straně druhé ti, kdo si přejí Evropu věrnou svým kořenům. Proti pokusu o dechristianizaci Evropy se spojilo 21 zemí. A zvítězily. Bohu díky!

Sčítání lidu zaměstnávalo myšlenky lidí a především plnilo kilogramy papíru a prostory serverů na internetu řadu týdnů před akcí samotnou. Uvědoměli křesťané vyslali dobrou zprávu skrze iniciativu „Jsem katolík“: Víru nestačí žít v uzavřené komunitě. O víře musí svědčit náš život a své životní postoje musíme obhájit ve společnosti 21. století. Když **Svatý otec ve své letošní „první jarní“ katechezi** hovořil o zásluhách a ctnostech svatého Vavřince z Brindisi, dal výše uvedené myšlenky ještě hlubší souvislost: „I ti nejprostší věřící, neobdařeni takovým kulturním rozhledem, měli prospěch

z přesvědčivých slov svatého Vavřince, který oslovoval obyčejné lidi, aby všechny vybízeli k důslednosti vlastního života vůči vyznávané víře. To je velká zásluha kapucínů a dalších řeholních řádů, které v 16. a 17. století přispěly k obnově křesťanského života a svědectvím vlastního života a svým učením hluboce pronik-

Koláž: mimi

ly do společnosti. **Také dnes potřebuje nová evangelizace dobře připravené, horlivé a odvážné apostoły, aby světlo a krása evangelia převážily nad kulturními vzorci etického relativismu a náboženské indiference** a proměnily nejrůznější způsoby myšlení a jednání na autentický křesťanský humanismus.“

Zdá se, že svět **pomalou (!) začíná chápat, že ve zmatku a chaosu se nejen nic dobrého nikdy nezrodilo**, ale ani nic neobrodí. Není možné spát, rezignovat nebo

utíkat. Křesťané musí hájit Boží rád pro svět. A neumdlévat, ostatně, jak by mohli: vždyť jejich silou je Kristus. A jejich nástrojem? Nepřekonatelný Boží vynález: **posvěcený přítomný okamžik**. Francouzský jezuita Jean-Pierre de Caussade to v jednom svém pojednání říká takto: „Přítomný okamžik vždycky obsahuje nekonečné poklady. Skrývá víc, než dokážeme pochopit. Mírou je víra. Z přítomného okamžiku čerpáme tolik, kolik máme víry. Také láska je měřítkem. Čím více srdce miluje, tím více po něm touží. A čím více po něm touží, tím více ho nalézá. Boží vůle před nás klade do každého okamžiku nekonečné moře; naše srdce je nedokáže vyčerpat. Přijímá z něj podle schopnosti, jakou mu zjednájí víra, naděje a láska. Žádné stvoření nedokáže naplnit naše srdce; je totiž prostornější než všechno ostatní, kromě Boha. Hory, na které hledíme s úžasem, se v srdci rovnají zrníčku prachu. **Boží vůle je hlubina; vstupuje se do ní skrze přítomný okamžik**. Sestup mnohem hlouběji do této propasti a shleďáš, že je mnohem širší než tvá přání. Nedvoř se nikomu a neklaněj se přeludům. Nemohou ti nic dát ani nic ukrást. Ať tě naplňuje pouze Boží vůle.“ No vida – a máme postní program.

-zd-

3. 4.	Ne	4. neděle postní	I Sam 16, 1b.6–7.10–13a, Žl 23, Ef 5,8–14, Jan 9,1–41
4. 4.	Po	sv. Izidor, biskup a učitel církve	Iz 65,17–21, Žl 30, Jan 4,43–54
5. 4.	Út	sv. Vincenc Ferrerský, kněz	Ez 47,1–9.12, Žl 46, Jan 5,1–3a.5–16
6. 4.	St	sv. Notger, mnich OSB	Iz 49,8–15, Žl 145, Jan 5,17–30
7. 4.	Čt	sv. Jan Křtitel de la Salle, kněz	Ex 32,7–14, Žl 106, Jan 5,31–47
8. 4.	Pá	sv. Albert, biskup a mučedník	Mdr 2,1a.12–22, Žl 34, Jan 7,1–2.10.25–30
9. 4.	So	sv. Marie Kleofášova	Jer 11,18–20, Žl 7, Jan 7,40–53

10. 4.	Ne	5. neděle postní	Ez 37,12–14, Žl 130, Řím 8,8–11, Jan 11,1–45
11. 4.	Po	sv. Stanislav, biskup a mučedník	Dan 13,1–9.15–17.19–30.33–62, Žl 23, Jan 8,1–11
12. 4.	Út	sv. Julius I., papež	Nm 21,4b–9, Žl 102, Jan 8,21–30
13. 4.	St	sv. Martin I., papež a mučedník	Dan 3,14–20.91–92.95, Dan 3,52–56, Jan 8,31–42
14. 4.	Čt	sv. Lambert, biskup	Gn 17,3–9, Žl 105, Jan 8,51–59
15. 4.	Pá	sv. Anastázie, mučednice	Jer 20,10–13, Žl 18, Jan 10,31–42
16. 4.	So	sv. Bernadetta Soubirousová, vizionářka, řeholnice	Ez 37,21–28, Jer 31,10–13, Jan 11,45–56

Res Claritatis MONITOR – publicistický třináctideník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Bc. Mária Pešeková, fr. Cyprián Suchánek OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.

